

Putujemo, istražujemo i učimo - Počitelj i Stolac

Tim nastavnika:

- Sadeta Grebović - nastavnica razredne nastave
- Elma Krvavac - nastavnica engleskog jezika

Oblast:

- Čitalačka pismenost

Zašto se praksa provodila: polazište/izazov

- Posjeta Počitelju i Stocu organizovana je s ciljem povezivanja nastavnih sadržaja i omogućavanja učenicima da znanja stečena u učionici primijene u neposrednom okruženju.
- Savremena nastava treba učenicima omogućiti da kroz iskustveno, istraživačko i praktično učenje razvijaju znanja, vještine i stavove. Kulturno-historijska baština predstavlja vrijedan prostor za takav oblik učenja, jer učenici imaju priliku da neposredno posmatraju historijske građevine, kulturne i vjerske objekte, prirodno okruženje i druge značajne sadržaje.
- Posjeta je zamišljena kao nastava izvan učionice, tokom koje učenici istražuju, posmatraju, postavljaju pitanja, bilježe zapažanja, fotografišu, razgovaraju i predstavljaju ono što su naučili.

Ciljna grupa djece:

- Ciljnu grupu čine učenici petog razreda osnovne škole, uzrasta približno 10–11 godina, koji dolaze iz različitih socijalnih, ekonomskih i porodičnih okruženja.
- Među učenicima se nalaze i djeca koja žive u socio-ekonomski skromnijim uslovima, kao i učenici kojima je potrebna dodatna podrška u učenju, komunikaciji, razvijanju radnih navika i uspostavljanju pozitivnih odnosa sa vršnjacima.
- Pojedini učenici pokazuju slabiju motivaciju za učenje, nedostatak podrške u obrazovanju izvan škole ili potrebu za dodatnim usmjeravanjem i pozitivnim uzorima.
- Kroz ovu praksu učenicima se omogućava da, bez obzira na njihovo materijalno i porodično okruženje, učestvuju u zajedničkom obrazovnom iskustvu. Učenici kroz istraživanje kulturno-historijske baštine, grupni rad, razgovor, kreativno izražavanje i jezičke aktivnosti razvijaju komunikacijske i socijalne vještine, samopouzdanje, osjećaj pripadnosti i odgovornosti.
- Poseban naglasak stavljen je na inkluzivnost, međusobno uvažavanje, saradnju i emocionalnu podršku učenicima koji dolaze iz osjetljivijih životnih okolnosti.

Ciljevi prakse:

- Povezati teorijska znanja iz nastavnih predmeta sa praktičnim iskustvom i učenjem u stvarnom okruženju.
- Upoznati učenike sa kulturno-historijskim i prirodnim vrijednostima Počitelja i Stoca.
- Razvijati svijest učenika o značaju očuvanja kulturno-historijske baštine.
- Razvijati čitalačku pismenost kroz čitanje, prepričavanje, opisivanje i pisanje kratkih tekstova.
- Ojačati komunikacijske vještine učenika na bosanskom i engleskom jeziku.
- Razvijati vokabular vezan za putovanja, kulturnu baštinu, historijske građevine i prirodu.
- Razvijati sposobnost posmatranja, uočavanja detalja, postavljanja pitanja i donošenja zaključaka.
- Podsticati kreativno izražavanje kroz likovne i literarne aktivnosti.
- Razvijati timski rad, saradnju i međusobno uvažavanje.
- Promovisati toleranciju, kulturu mira i poštovanje različitosti.
- Povećati motivaciju i samopouzdanje učenika kroz zajedničko iskustveno učenje.
- Omogućiti učenicima iz socio-ekonomski marginaliziranih porodica ravnopravno učešće u obrazovnim i kulturnim aktivnostima.

Aktivnosti:

1. Pripremne aktivnosti

Prije terenske nastave učenici se upoznaju sa ciljevima putovanja i osnovnim historijskim i kulturnim karakteristikama Počitelja i Stoca.

Aktivnosti obuhvataju:

- razgovor o očekivanjima učenika;
- upoznavanje sa značajem Počitelja i Stoca;
- pripremu osnovnog vokabulara na engleskom jeziku;
- formiranje grupa i podjelu istraživačkih zadataka;
- pripremu radnih listova i materijala za terenski rad.

2. Istraživački rad tokom posjete

- Vodič za 5 minuta - učenici u parovima pripremaju kratku prezentaciju o objektu ili mjestu koje su posjetili, na bosanskom ili engleskom jeziku.
- Mali arheolozi - kroz kartice sa predmetima iz osmanskog perioda učenici istražuju njihovu moguću namjenu i povezuju ih sa životom u prošlosti.
- Lov na detalje - učenici tokom obilaska pronalaze i bilježe ili fotografišu zadate detalje, poput tornja, mosta, starih vrata, stećka i drugih karakterističnih motiva.
- Pogodi građevinu - učenici opisuju ili pogađaju historijske građevine na osnovu njihovih karakteristika.
- Pogodi gdje sam - fotografije sa različitih lokacija koriste se nakon posjete za izradu kviza „Guess where I am in Počitelj?“, čime se iskustvo povezuje sa učenjem engleskog jezika.

3. „Pričaonica“

- Nastavnik pripovijeda priču ili legendu povezanu sa historijom mjesta. Učenici je prepričavaju, izdvajaju važne dijelove, pišu kratku priču ili osmišljavaju drugačiji završetak.

4. „Stećci – tajni jezik kamenja“

- Učenici posmatraju i biraju motive sa stećaka, pokušavaju objasniti njihovo značenje i osmišljavaju vlastitu poruku za stećak: „Da sam živio/živjela u to doba, na mom stećku bi pisalo...“

5. „Mostovi prijateljstva“

- Učenici razgovaraju o ulozi mostova u povezivanju ljudi i prostora. U grupama osmišljavaju simbolična imena, poput Most prijateljstva, Most mira ili Most znanja, i pripremaju kratke poruke.

6. Mala pozorišna scena

- Učenici u parovima pripremaju kratke scene o životu u tradicionalnoj osmanskoj kući. Dio dijaloga može biti izveden na engleskom jeziku. Aktivnost razvija kreativnost, komunikaciju i saradnju.

7. Kreativne aktivnosti nakon posjete

Po povratku u školu učenici:

- izrađuju razredni vodič, plakate i digitalni album;
- pišu kratke putopise, priče i dnevnike putovanja;
- izrađuju razglednice i likovne radove;
- pripremaju kviz „Guess where I am?“;
- predstavljaju svoje radove drugim učenicima.

Međupredmetna korelacija:

Društvo: upoznavanje položaja Počitelja i Stoca, prirodnog okruženja, kulturnih, historijskih i vjerskih spomenika te načina života ljudi u prošlosti.

Bosanski jezik i književnost: pisanje kratkih putopisa, priča, razglednica i dnevnika putovanja; prepričavanje priča i legendi; opisivanje prostora i događaja; razvijanje usmenog i pisanog izražavanja.

Engleski jezik: usvajanje i primjena vokabulara vezanog za putovanja i znamenitosti – fortress, river, bridge, mosque, old town, tower, to visit; izrada kratkih opisa i prezentacija; realizacija kviza „Guess where I am?“.

Likovna kultura: crtanje motiva sa stećaka, mostova, tvrđave i drugih kulturno-historijskih objekata; izrada plakata, razglednica i ilustracija.

Historija: upoznavanje sa historijskim razvojem Počitelja i Stoca, osmanskim periodom, stećcima i kulturno-historijskim naslijeđem.

Ostvareni ishodi:

Obrazovni zadaci:

- Učenici su upoznali osnovne historijske, kulturne i prirodne karakteristike Počitelja i Stoca.
- Učenici prepoznaju značajne kulturno-historijske i vjerske objekte.
- Razumiju značaj očuvanja kulturno-historijske baštine.
- Učenici su razvili sposobnost posmatranja, uočavanja detalja i izdvajanja važnih informacija.
- Povezivali su sadržaje različitih nastavnih predmeta kroz konkretno iskustvo.
- Razvijali su čitalačku pismenost kroz čitanje, prepričavanje, opisivanje i pisanje kratkih tekstova.
- Usvojili su i primjenjivali osnovni engleski vokabular vezan za putovanja, znamenitosti i kulturnu baštinu.
- Učenici su razvijali sposobnost usmenog predstavljanja i prezentovanja rezultata rada.

Funkcionalni zadaci

- Učenici su primjenjivali stečena znanja u neposrednom okruženju.
- Razvijene su vještine posmatranja, bilježenja i prikupljanja informacija.
- Učenici su osposobljeni za samostalno i grupno istraživanje.
- Razvijene su komunikacijske, prezentacijske i organizacijske vještine.
- Učenici su izradili mini vodiče, plakate, razglednice, likovne radove i digitalne sadržaje.
- Izrađen je razredni digitalni album od fotografija sa terenske nastave.
- Učenici su kreirali i realizovali kvizove i druge edukativne sadržaje.
- Stečena iskustva i materijali korišteni su za dalji rad u nastavi bosanskog i engleskog jezika, društva i likovne kulture.

Odgojni zadaci

- Razvijen je osjećaj pripadnosti grupi i školskoj zajednici.
- Učenici su razvijali međusobno uvažavanje, toleranciju i poštovanje različitosti.
- Poboljšana je saradnja među učenicima kroz rad u paru i grupi.
- Učenici su razvijali odgovornost prema zajedničkim zadacima.
- Povećano je samopouzdanje učenika kroz javno predstavljanje i kreativno izražavanje.
- Posebno je podstaknuto uključivanje učenika iz socio-ekonomski marginaliziranih porodica.
- Učenici su razvijali svijest o značaju očuvanja kulturne i historijske baštine.
- Promovisane su vrijednosti prijateljstva, tolerancije, mira i zajedništva.

Ul. Pozorišna 13
75 000 Tuzla B&H
Tel. +387 (0)61 141 409
+387 (0)61 146 306
+387 (0)61 139 619
muos@bih.net.ba

MIOS Tuzla
www.ioskole.net

Međunarodno udruženje "Interaktivne otvorene škole" (MIOS), Tuzla

Prilozi:

